

CENTER ZA OBVEŠČANJE tel. 985

Pokličite in pomagali vam bodo v vseh primerih, ko so ogrožena človeška življenja in materialne dobrine,

Center za opazovanje in obveščanje je pristojen za Ljubljano in priljubljanske občine, tam se zbirajo tudi vse informacije.

Isto dosežeta, če v teh dneh kličite CZ v svoji KS.

Služba za opazovanje in obveščanje ima nalogo zbirati podatke o nevarnosti napadov iz zraka, o kemični, radiacijski in drugih nevarnostih v vojni ter o nevarnostih naravnih nesreč in o tem obveščati prebivalstvo.

Obvestila o omenjenih nevarnostih zbirajo centri za obveščanje, ki so tudi pooblaščen, da dajejo prebivalstvu ustrezna obvestila o nevarnosti in alarmna znake. Obvestilo o nevarnosti zračnih napadov, radiacijski, kemičnih in drugih nevarnostih v vojni sprejema služba za opazovanje in obveščanje od ustreznih vojaških služb, vizualnih opazovalcev, izvidniških in drugih organov. Obvestila o nevarnosti naravnih nesreč pa od hidrometeorološke službe, vodnih skupnosti, milice, drugih služb in tudi posameznikov.

POGOVOR Z NAČELNIKOM OBČINSKE CZ

Zaščita človeških življenj in naših materialnih dobrin

»Komunalno podjetje Grosuplje in DO Komunalne gradnje sta nam dala na voljo ne le streho nad glavo, pač pa tudi telefone, vozila, računalnik in fotokopirni stroj.« z zadovoljstvom ugotavlja načelnik občinskega štaba civilne zaštite občine Grosuplje **Franc Skalja**. Tudi modra zastava CZ, ki visi na stavbi Komunalnega podjetja ob Cesti na Krko pričča, da je tam sedež civilne pomoči našim občanom in tudi srce informiranja in povezovanja za vsak predvideni ali nepredvideni dogodek v teh negotovih in napetih časih.

»Civilna zaščita je organizacija za zaščito človeških življenj in materialnih dobrin,« poudarja Skalja in tako CZ pojmovno ločuje od drugih organov in organizacij, ki so v teh dneh sicer močno dejavne za našo obrambo in zaščito (od milice do Rdečega križa, upravnega organa za ljudsko obrambo, območnega štaba TO in tako naprej). Pomen civilne zaštite za civilno prebivalstvo je tolikšen, da že dopolnjeni protokol ženevske konvencije iz leta 1949 določa, da mora celo napadalec na ozemlju, ki ga je zasedel, dopustiti civilni zaščiti dežele, ki jo je napadel, da opravlja naprej

FRANC SKALJA

svoje zaščitne in reševalne naloge.

Zasedbena sila ne sme na tem ozemlju spreminjati sestave in osebja organizacije civilne zaštite, če bi to ogrozilo učinkovitost njenega delovanja. Prav tako ne sme siliti osebja civilne zaštite k dejavnostim, ki bi ga ovirale pri opravljanju zaščitnih in reševalnih nalog.

V grosupeljski občini imamo okroglo rečeno 2000 pripadnikov CZ, kar je številka, ki nam vpliva lahko zaupanje. Seveda pa si bomo po najboljših močeh pomagali tudi med seboj.

Ob neposredni vojni nevarnosti je treba v naseljih in delovnih organizacijah izvesti številne ukrepe, ki naj bi ob

letalskih in drugih napadih pripomogli k temu, da bi bilo čim manj žrtev in škode. Usmerjevalci teh ukrepov so pristojni organi občinske skupščine, predvsem pa občinski štab za civilno zaščito, izvajamo pa jih seveda vsi prebivalci – lastniki in upravljalci zgradb, delavci delovne in druge organizacije ter enote civilne zaštite. V vsaki KS so v teh dneh dežurni krajevni štabi CZ v okviru svetov KS. Vse njihove številke tudi objavljamo.

Občinski štab za civilno zaščito mora ob neposredni vojni nevarnosti obvestiti prebivalce, delovne in druge organizacije ter enote CZ, da nemudoma poskrbijo za vse zaščitne ukrepe. Če je v vojni predvidena evakuacija prebivalstva iz občinskega središča ali drugih naselij in je občinski štab za CZ prejel ustrezen ukaz, mora poskrbeti, da bo naloga opravljena hitro in po načrtu. Za uporabo mora pripraviti javna zaklonišča, organizirati dežurno službo v njih in postaviti kazipote k njim, da bi jih ljudje lahko našli. Urediti morajo vse potrebno za popolno ali delno zatamnitev ulic, trgovin in svetlobnih prometnih naprav na križiščih ter zavarovati čr-

KDO JE KDO

- **Janez Bajc**, Šentvid pri Stični, poveljnik občinskega štaba CZ
- **Franc Skalja**, Grosuplje, načelnik občinskega štaba CZ
- **Matjaž Špolar**, Grosuplje, zaklanjanje prebivalstva in materialnih dobrin
- **Jože Mehle**, Paradišče, zaščita in reševanje ob rušenjih in eksplozijah,
- **Božo Knez**, Grosuplje, zaščita in reševanje ob požarih
- **Ciril Golob**, Ljubljana, prva medicinska pomoč,
- **Franc Javornik**, Grosuplje, zaščita in reševanje živali in živil živalskega izvora
- **Blagoje Stefanov**, Grosuplje, radiacijska, kemijska in biološka zaščita,
- **Anton Ljubič**, Šmarje-Sap, radiacijska, kemijska in biološka zaščita,
- **Janez Lužar**, Grosuplje, oskrba ogroženega in prizadetega prebivalstva,
- **Anton Bučar**, Grosuplje, zaščita in reševanje rastlin in živil rastlinskega izvora,
- **Jože Kocjan**, Mala vas, zatamnjenje in maskiranje,
- **Jože Kozinc**, Krška vas, sanacija terena,
- **Jože Novak**, Grosuplje, izmik in evakuacija, vsi ti v okviru OŠCZ Grosuplje.

pališča in rezervoarje vode, da bi preprečili morebitno okužbo vode ali druge diverzije. B. P.

NA KRATKO

Veliko število prostovoljcev

Kot poroča Marjan Balant iz občinskega upravnega organa za ljudsko obrambo, se je v kriznih dneh oglasilo veliko prostovoljcev, ki so želeli sodelovati v enotah teritorialne obrambe. Prijavljali so se ne glede na starost, veliko jih je ponudilo svoja specializirana civilna znanja, v enote TO pa so se prostovoljno prijavljali tudi starešine rezervistov.

Odziv je bil res presenetljiv, prostovoljcev pa toliko, da so jih pošiljali domov. Upajmo, da njihove dobre volje ne bomo več potrebovali, če pa že pride do tega, naj počakajo na vpoklic na domovih ali se obrnejo neposredno na svoje krajevne skupnosti.

Poziv zaposlenim v DO

Občinski štab CZ poziva vse zaposlene, naj na delovnih mestih ne obremenjujejo telefonskih zvez, če ni nujno, ker s tem otežijo ali celo onemogočijo operativne komunikacije CZ in drugih služb.

O alarmih

Natančno še enkrat pogledajte, kakšni so znaki za alarm in jih spoštujte. Ukaz za proženje alarma pride iz republiškega centra, od tam pride tudi ukaz za prekinitev alarma. Dosledno spoštujte oba znaka!

Naborniki

V prvih dneh agresije na Slovenijo je na območju naše občine prebeglo iz JA najprej 8 vojakov, nato še 4, vsi so bili prepeljeni v zbirni center, kjer so zanje poskrbeli. Po narodnosti so bili Slovenci. Na občinski TO se je javilo 6 nabornikov od drugod. Nekateri so ostali doma, pri starših ali sorodnikih; kot pravijo na občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo, od njih tudi ne zahtevajo, naj se javijo. Vse, ki so odslužili vsaj 7 mesecev, so odpustili na domove.

Komunalci redno delajo

Kot pravi direktor Komunalnega podjetja Ervin Struna, potekata oskrba občanov z vodo in odvoz odpadkov večinoma nemoteno, poostriili pa so tudi nadzor nad vodnimi sistemi.

Cisterne za vodo

Če bi bilo morebiti treba občane posebej oskrbovati s pitno vodo, zadrege ni, saj ima Komunalno podjetje Grosuplje 1 cisterno za redno oskrbo, gasilska društva pa še 8 cistem za dovoz pitne vode. Tudi načrti za dovažanje pitne vode so narejeni.

Oznake Rdečega križa na zdravstvenih postajah

Že prvi dan agresije na Republiko Slovenijo so bile strehe vseh štirih zdravstvenih postaj v občini – Grosuplje, Ivančna Gorica, Zagradec in Videm Dobropolje – označene z rdečim križem. Pripravljena so tudi vozila za prevoz morebitnih ranjenecv in že zagotovljene potrebne oznake.

Kje so specializirane enote CZ?

Specializirana enota za prvo pomoč v Kovinastroju, tehnična ekipa v Gradbenem podjetju Grosuplje, specializirana ekipa za uničevanje neeksplozivnih ubojih predmetov v Komunalnem podjetju Grosuplje in specializirana ekipa za dekontaminacijo RBK v IMP Ljvar v Ivančni Gorici.

Za vsak stik z njimi se obrnite na štabe CZ v svojih KS!

VOJNA NEVARNOST

Ukrepi v družini

Predvsem je treba ugotoviti, ali imajo vsi člani družine vse potrebne pripomočke za osebno zaščito, prvo pomoč, dezinfekcijo in dekontaminacijo. Ti pripomočki so: zaščitna maska, zaščitni plašč iz plastičnega ali gumiranega platna, prvi povoj, pralni prašek ali milo, soda bikarbona, čisti alkohol, yata in papirnati robci. Če od teh pripomočkov, ki jih mora imeti vsak posameznik, kaj manjka, je treba nabaviti.

Pripraviti je treba opremo in druge potrebščine, ki jih moramo ob alarmu vzeti s seboj v zaklonišče. To so predvsem plašč, odeja, ležalna blazina, pribor za osebno higieno, konzervirana hrana in voda za več dni, žepna svetilka, tranzistorski sprejemnik, knjiga ali karkoli za razvedrilo in že prej omenjena zaščitna oprema. Vse to mora biti pripravljeno na primernem mestu, da je vedno pri roki.

V krajih, od koder je predvidena evakuacija, si morajo prebivalci pripraviti potrebno opremo, da jo bodo vzeli s seboj. To je trpežna in letnemu času primerna obleka, trpežni in udobni čevlji, odeja, plašč, dežnik, rezervno perilo, pripomočki za osebno higieno, zaščitna oprema, tranzistorski sprejemnik in hrana za nekaj dni.

Za napade iz zraka je treba pripraviti tudi sta-

novanje. Predvsem je treba urediti vse potrebno, da ga bo mogoče v nočnem času temeljito zatamniti. Zatisniti moramo okna, vrata in druge odprtine, da skozi nje ne bi mogli prodirati radioaktivni prah in delno tudi bojni strupi. Od oken moramo odmakniti vnetljivo opremo, kot so zavese, preproge, naslonjači in podobno. Napraviti si je treba primerno zalogo vode za prehrano, če bi bilo ob napadu poškodovano vodovodno omrežje, in za gašenje morebitnih požarov v stanovanju. Priskrbeti si je treba manjšo zalogo hrane, zlasti konzervirane.

Ker bo služba za opazovanje in obveščanje prek radijskih oddajnikov obveščala prebivalce o nevarnosti napadov iz zraka in drugih nevarnostih, moramo imeti radijski sprejemnik vedno vključen, obvestilom pa je treba vedno prisluhniti.

Zaščitni ukrepi v stanovanjskih in drugih stavbah

Poskrbeti je treba za zatamnitev vseh delov stavbe, torej ne le stanovanj, temveč tudi hodnikov, stopnišč, vhodov v stavbe, lokalov, kletnih in drugih prostorov, kakor tudi svetlobnih napisov na stavbi. V velikih stanovanjskih hišah je treba pregledati, ali ima hišna enota civilne zaštite, če te ni, pa hišni svet, vso predpisano kolektivno opremo za prvo pomoč, dezinfekcijo in dekontaminacijo. Če česar koli od tega ni, mora organizacija, ki

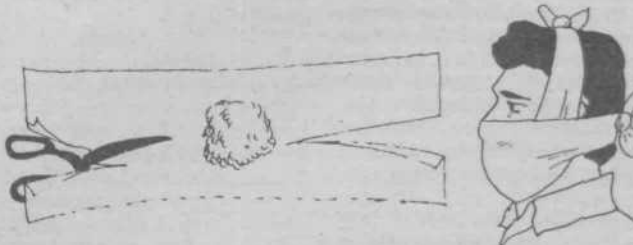
upravlja hišo, to preskrbeti.

Podobno kot v stanovanjih moramo tudi v lokalih, trgovinah in drugih prostorih, kjer se zadržujejo ljudje ali so v njih živilski izdelki, poskrbeti za zatesnitev vseh oken, vrat in drugih odprtin.

Pregledati je treba centralne ventile vodovodnih in drugih instalacij v hiši in s tem, kje so in kako se z njimi ravna, seznaniti vse pripadnike hišne enote civilne zaštite, da bi jih v primeru potrebe lahko vsakdo od njih zaprl.

Zaščitna sredstva so najnujnejše, kar imejmo vselej pri roki.

Priročna tamponska zaščitna maska, ki jo sami pripravimo (potrebujemo kos platna in nekaj vate), nam rabi, če pri sebi nimamo zaščitne maske. Z njo si nekoliko zaščitimo dihalne organe (oči si lahko zaščitimo tudi z očali za motoriste ali podobnimi) in se umaknemo v zaklonišče ali v čisto ozračje.